

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУБЕНСЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Затверджено
педагогічною радою
протокол №1
від 30.08.2021р.

Введено в дію
наказом директора
від 01.09.2021 р.№ 102-о

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КУРСОВІ РОБОТИ (ПРОЄКТИ)
У ЛУБЕНСЬКОМУ ЛІСОТЕХНІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Курсова робота (проект) – це навчальне дослідження здобувача освіти, метою якого є закріпити, поглибити та узагальнити знання, одержані під час вивчення фахових дисциплін та навчитися самостійно застосовувати ці знання з метою комплексного вирішення конкретних завдань.

1.2. Виконання здобувачами освіти курсових робіт (проектів) – одна із важливих форм підготовки висококваліфікованих фахівців.

1.3. Курсова робота (проект) виконується з профільюючих дисциплін, має навчально-дослідницький характер і являється складовою навчальної дисципліни.

1.4. Мета написання курсової роботи (проекту):

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь здобувачів освіти;

- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;

- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;

- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;

- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;

- вироблення у здобувачів освіти навичок самостійних творчих досліджень;

- виявлення наукових здібностей здобувачів освіти і залучення їх до дослідницької роботи.

1.5. У процесі роботи здобувачі освіти вдосконалюють і розвивають такі навички та вміння:

- самостійно формулювати потребу дослідження;

- визначати мету, основні завдання, предмет, об'єкт дослідження;

- здійснювати пошук та добір потрібної наукової інформації, планувати її виклад;

- самостійно здійснювати критичний аналіз наукових джерел, прогресивного досвіду, узагальнювати власні спостереження;

- логічно й аргументовано висловлювати свої думки, пропозиції, робити висновки;

- обговорювати методичні розробки та проєктні рішення;

- правильно оформлювати науково-довідковий матеріал;

- публічно захищати підготовлену роботу (робити повідомлення, презентації, відповідати на запитання, аргументувати власну точку зору тощо).

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ (ПРОЄКТІВ)

2.1. Курсові роботи (проєкти) виконують здобувачі освіти III - IV курсу. Кількість курсових робіт (проєктів) передбачено навчальним планом відповідної ОПП.

2.2. Робота над курсовими роботами (проєктами) проводиться поетапно.

1. Визначення теми дослідження та висвітлення її актуальності.
2. Складання списку літератури з теми дослідження.
3. Складання плану курсової роботи.
4. Вивчення і критичний аналіз літератури з теми дослідження.
5. Написання вступу до курсової роботи.
6. Робота над теоретичною частиною дослідження. Збір фактичного матеріалу.
7. Розробка практичних матеріалів.
8. Уточнення змісту та технічне оформлення теоретичної частини дослідження.
9. Підготовка матеріалів до практичного дослідження
10. Формулювання висновків проведеного дослідження, оформлення додатків до курсової роботи (проєкту).
11. Підготовка до захисту.
12. Захист курсової роботи.

2.3. Щорічно на засіданні циклової комісії, відповідно до рекомендацій навчальних програм, обговорюється та затверджується тематика курсових робіт. Вона повинна відповідати навчальним завданням профільюючих дисциплін, вимогам державного стандарту та перспективам розвитку нормативно-правової бази, пов'язуватися з практичними потребами певної галузі, бути актуальною і тісно пов'язаною з вирішенням практичних фахових завдань.

2.4. Здобувачам освіти надається можливість подавати власні пропозиції щодо тематики курсових робіт (проєктів) на розгляд відповідної циклової комісії. Після того, як розгляд пропозицій здобувачів освіти і затвердження тем відбулися, здобувачі освіти можуть вибирати теми лише зі списку, запропонованого цикловою комісією.

2.5. За кожним здобувачем освіти закріплюється тема курсової роботи (проєкту).

2.6. Теми курсових робіт (проєктів) затверджуються завідувачем відділення.

2.7. Керівники курсових робіт (проєктів) призначаються наказом по коледжу з числа найбільш кваліфікованих та досвідчених викладачів, які забезпечують

викладання відповідних фахових дисциплін. У процесі виконання курсової роботи керівник проводить групові та індивідуальні консультації. Керівнику курсових робіт кількох здобувачів освіти, що мають споріднені теми, рекомендується організувати для цих здобувачів освіти консультації, на яких вони отримуватимуть настановчі рекомендації та доповідатимуть про результати виконання робіт.

2.8. Курсова робота виконується здобувачем освіти під час самостійної роботи.

3. КЕРІВНИЦТВО ТА КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ (ПРОЄКТІВ)

3.1. Керівник курсових робіт (проектів) на першій консультації знайомить здобувачів освіти із тематикою курсових робіт (проектів), роз'яснює її значення, вимоги до виконання та оформлення, демонструє кращі зразки робіт, повідомляє про термін виконання роботи, знайомить із відповідною навчально-методичною літературою.

3.2. Керівник складає графіки консультацій та вказує термін подачі роботи на рецензування. Графік консультацій доводиться до відома здобувачів освіти. Поточний контроль за виконанням курсових робіт (проектів) керівник здійснює в позанавчальний час згідно з графіком консультацій.

3.3. Курсова робота (проект) здається керівнику на рецензування не пізніше, ніж за 2 тижні до її захисту. За несвоєчасне представлення роботи на рецензування здобувачу освіти знижується загальна оцінка.

3.4. У рецензії керівник стисло характеризує курсову роботу (проект), оцінює її теоретичний рівень, доцільність та глибину проведених досліджень, обґрунтованість висновків.

3.5. Здобувач освіти допускається до захисту курсової роботи (проекту) за умови виконання ним усіх зазначених вимог. Якщо умов не дотримано, робота разом із рецензією повертається здобувачу освіти, який допрацьовує її з урахуванням зауважень. Доопрацьований варіант подає керівнику для повторної перевірки.

3.6. Зміст курсової роботи (проекту) оцінюється згідно з визначеними критеріями.

3.7. Керівник підписує рецензію і зазначає дату перевірки.

3.8. Після захисту роботи керівник робить відповідні записи в журналі навчальних занять, індивідуальному навчальному плані здобувача освіти.

4. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)

4.1. Курсову роботу (проєкт) здобувачі освіти виконують самостійно, дотримуючись рекомендованої структури та вимог до технічного оформлення.

4.2. Основними складовими композиційної структури курсової роботи у порядку їх розташування є:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ;
- розділи основної частини (які, як правило, поділяються на: аналітичну, дослідницьку, практичну);
- висновки і пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо вони є).

4.2.1. *Титульна сторінка* оформляється за зразком, поданим здобувачу освіти керівником курсової роботи (проєкту).

4.2.2. Виклад матеріалу курсової роботи (проєкту) здійснюється українською мовою, послідовно, логічно, зв'язно.

4.2.3. Зміст курсової роботи (проєкту) передбачає назву розділів і основних параграфів та нумерацію сторінок.

Зміст курсової роботи повинен:

- відповідати меті та завданням роботи;
- розкривати тему курсової роботи;
- відповідати сучасним вимогам науки;
- мати чітку структуру і логічні зв'язки;
- містити переконливі аргументи та висновки;
- бути лаконічним;
- узагальнювати результати та надавати практичні рекомендації;
- містити посилання на першоджерела;
- розкривати тісний взаємозв'язок теорії і практики.

4.4. Складений здобувачами освіти план курсової роботи (проєкту) із зазначенням основних розділів та підрозділів, обов'язково узгоджується з

керівником. План курсової роботи повинен відображати її структуру, під якою розуміється порядок компонування і взаємозв'язок окремих її частин.

4.5. У *вступі* розкриваються актуальність та практичне значення обраної теми, мета і основні завдання, предмет і об'єкт дослідження. Правильне визначення мети роботи здобувачами освіти дає змогу виокремити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук та аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

4.6. *Основна частина*, що складається з двох основних розділів, які в свою чергу можуть поділятися на підрозділи, що за змістом відповідають тематичному спрямуванню, підпорядковуються основній меті та завданням, органічно взаємопов'язуються, мають приблизно однаковий обсяг.

4.7. Запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, є плагіатом. Робота, автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки без права її повторного захисту.

4.8. *Заключна частина* включає підведення підсумків, висновки, формулювання рекомендацій та пропозицій.

4.9. Перед додатками подається список використаних джерел.

5. ТЕХНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1. Курсова робота має бути надрукована з одного боку білого аркуша формату А 4 (210×297), що має поле: верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, праве – 15 мм, ліве – 30 мм, із дотриманням правил орфографії.

5.2. Нумерація сторінок проставляється арабськими цифрами у правому нижньому куті аркуша. Якщо в тексті курсової роботи є таблиці, графіки, ілюстрації, тощо, розміщені на окремих аркушах, їх необхідно включати в загальну нумерацію.

5.3. Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра «1» не ставиться. Загальна нумерація роботи починається на наступній сторінці (Зміст курсової роботи(проекту)) з цифри «2».

5.4. Обсяг курсової роботи - 30 друкованих сторінок. Ураховуючи специфіку навчальної дисципліни та обсяг практичної частини (додатки), кількість сторінок може бути змінена.

5.5. Друкується робота 14 шрифтом через інтервал 1,5.

5.6. Кожен новий розділ роботи починається з нової сторінки. Відстань між назвами розділів та підрозділів, між заголовком і текстом має становити 1 рядок. Таблиці, рисунки (ілюстрації) подаються безпосередньо після абзацу, де вони згадані вперше або на наступній сторінці: Рисунок 2.3 або Таблиця 1.2 (курсивом), що означає третій рисунок другого розділу або друга таблиця першого розділу. Позначка Таблиця 1.2 ставиться у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці, який розміщується над таблицею. Позначка Рисунок 1.2, та назву рисунка розміщують під ілюстрацією. Заголовки граф у таблиці слід починати з великої літери, підзаголовки – із малих, якщо вони є продовженням заголовків, та з великих, якщо вони є окремими реченнями. При переносі частини таблиці на інший аркуш слово «Таблиця», номер її і назву вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова Продовження таблиці 1.2. Заголовки структурних частин курсової роботи ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкуються великими напівжирними літерами. Заголовки підрозділів та пунктів друкують малими напівжирними літерами.

5.7. Текстова частина курсової роботи (проєкту) виконується чорним кольором (за винятком таблиць, графіків, ілюстрацій тощо).

5.8. У тексті курсової роботи (проєкту) повинні бути посилання на використані джерела, причому вказується тільки порядковий номер, під яким вони містяться в списку літератури. Наприклад, [5]. Посилання на декілька видань оформлюється так: [5; 7; 10; 23] (вказуються порядкові номери у списку джерел).

5.9. У кінці наведеної цитати в квадратних дужках ставиться спочатку номер першоджерела, який зазначений у списку використаних джерел, потім номер сторінки. Наприклад, «... цитата ...» [3, с. 14].

5.10. При посиланні на ілюстрацію вказують – Рисунок 1.2, на таблицю – у Таблиці 1.3. Числа та знаки у тексті. Великі круглі числа (тисячі, мільйони, мільярди) зручніше писати у вигляді поєднання цифр із скороченням тис., млн, млрд, наприклад, 6 тис., 12 млн, 14 млрд. Знак №, §, С, % у тексті може стояти тільки біля цифри. Якщо такий знак застосований без поєднання з числом у цифровій формі, то його замінюють словом. Довільні скорочення слів застосовувати неприпустимо. Щоб правильно користуватись скороченнями, слід звертатись до словників прийнятих скорочень, які можна знайти у довідкових виданнях.

5.11. Одночасно здобувач освіти подає електронний варіант курсової роботи (проєкту) з метою внесення тексту роботи до єдиного репозиторію студентських

навчальних робіт та комп'ютерної перевірки на плагіат, що здійснює комп'ютерну перевірку на унікальність відповідно до «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Лубенському лісотехнічному фаховому коледжі» та «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчальних працях педагогічних працівників та студентів Лубенського лісотехнічного фахового коледжу». Після перевірки роботи на плагіат здобувач освіти отримує довідку, яка додається до курсової роботи (проєкту).

5.12. Рекомендовані показники оригінальності текстів для курсових робіт здобувачів фахової передвищої освіти наступні:

- понад 70% – текст вважається оригінальним;
- від 69,9% до 35% – оригінальність тексту задовільна, слід перевірити наявність посилань на першоджерела;
- від 10% до 34,9% – робота допускається до захисту, але комісії із захисту слід звернути увагу на низький рівень оригінальності тексту;
- менше 10% – робота не допускається до захисту.

5.13. Результати перевірки унікальності курсових робіт (проєктів) у подальшому повинні бути проаналізовані цикловими комісіями на своїх засіданнях. При прийнятті рішення враховується специфіка роботи, що перевіряється на наявність академічного плагіату та її унікальність.

6. РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

6.1. Рецензент протягом десяти днів надає на кожну курсову роботу (проєкт) письмову рецензію. Рецензія повинна відображати загальну характеристику роботи та містити вмотивований висновок про можливість чи неможливість допуску її до захисту.

6.2. Рецензія на курсову роботу (проєкт) здобувача освіти оформляється на окремому бланку. Орієнтовний обсяг рецензії – одна сторінка.

6.3. У рецензії на курсову роботу (проєкт) зазначається:

- ступінь розкриття питань плану відповідної теми;
- рівень самостійності в написанні роботи;
- повнота аналізу існуючих у літературі поглядів на дискусійні питання теми;
- якість бібліографічного опису, наявність посилань на список використаних джерел у тексті роботи;

- недоліки, виявлені в роботі, в т.ч. і ті, які можуть бути усунені під час захисту роботи.

6.4. У рецензії на курсову роботу (проект) керівник від окремих зауважень на полях та виправлення помилок переходить до узагальнюючого аналізу, до висновків, рекомендацій, дає загальну оцінку.

6.5. Узагальнююча рецензія повинна бути індивідуальною, тому слід уникати шаблону.

6.6. У рецензії спочатку відзначаються позитивні сторони, потім дається аналіз недоліків.

6.7. Керівник роботи повинен максимум уваги приділити індивідуальній роботі зі здобувачами освіти, спрямувати їх на вдосконалення знань та практичних умінь, вміння аналізувати, узагальнювати, робити висновки.

6.8. Оцінювання змісту курсової роботи (проекту) здобувачів освіти проводиться за наступними критеріями:

Критерії оцінювання змісту курсової роботи:

«допущено»:

1. У роботі в достатньому обсязі висвітлені питання плану.
2. Використані основні літературні та нормативні джерела, рекомендовані керівником роботи.
3. Допускається припущення здобувачем освіти декількох помилок при розкритті питань плану, за умови можливості їх усунення під час захисту роботи.
4. Робота відповідає формальним вимогам, які пред'являються до курсових робіт.

«не допущено»

1. Тема не розкрита або в ній виявлено плагіат.

6.9. Курсова робота, оцінена «не допущено» до захисту не допускається і повертається здобувачу освіти для доопрацювання. Вона може бути повторно подана на рецензування після усунення недоліків, на які вказав рецензент.

7. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

7.1. Захист курсової роботи (проекту) проводиться перед комісією у складі 3 викладачів циклових комісій за участю керівника курсової роботи за складеним раніше графіком. Графік захисту курсових робіт для здобувачів освіти денної

форми навчання затверджується директором коледжу за погодженням із головами циклових комісій.

7.2. Заздалегідь здобувач освіти складає доповідь тривалістю 5-8 хв. У доповіді зазначає тему курсової роботи, її актуальність та значущість, мету та завдання курсової, стисло розкриває зміст роботи; знайомить із результатами практичного дослідження, висновками, пропозиціями.

7.3. Після стислої доповіді здобувач освіти відповідає на запитання викладачів і присутніх на захисті.

7.4. Під час захисту курсової роботи (проєкту) оцінюється якість виконання, рівень знань та набутих навичок щодо висвітлення теми, уміння аналізувати практичну діяльність, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

7.5. Оцінювання курсової роботи (проєкту) здобувачів освіти під час її захисту проводиться за критеріями:

Критерії оцінювання знань і умінь здобувача освіти:

«відмінно»

1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу теми курсової роботи (проєкту).
2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої методичними порадами.
3. Здатність до використання отриманих результатів у практичній роботі.

«добре»

1. Достатньо повне знання матеріалу теми курсової роботи, відсутність у відповідях під час захисту суттєвих неточностей.
2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої методичними порадами.
3. Здатність у цілому до розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.

«задовільно»

1. Знання основного матеріалу теми курсової роботи в обсязі, що уможливорює подальше його засвоєння.
2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою методичними порадами.
3. Помилки при відповіді на захисті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.

«незадовільно»

1. Відсутність знань щодо значної частини основного матеріалу з теми курсової роботи.

2. Наявність суттєвих помилок під час захисту.

3. Неможливість у достатньому обсязі засвоїти матеріал роботи без додаткової підготовки з даної теми.

7.6. Якщо здобувач освіти отримає незадовільну оцінку, він повинен виконати роботу за новою темою або доопрацювати попередню роботу у встановлений комісією термін.

7.7. У випадку порушення термінів здачі робіт без поважних причин курсова робота (проект) не приймається, а здобувач освіти не допускається до її захисту, що вважається академічною заборгованістю. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю.

7.8. Оцінка вноситься до індивідуального навчального плану здобувача освіти, до журналу обліку роботи академічної групи, де навчається цей здобувач освіти, а також проставляється на рецензії.

7.9. Здобувачі освіти, які претендують на диплом із відзнакою, повинні виконати курсову роботу на відмінно.

8. ЗБЕРІГАННЯ І ЗНИЩЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

8.1. Захищені курсові роботи підлягають зберіганню протягом трьох років. Роботи зберігаються за описом у архіві відділення.

8.2. Після закінчення терміну зберігання (3 роки) з дня захисту курсових робіт (проектів), вони підлягають списанню і знищенню, про що складається комісією відповідний акт.

Погоджено:

Заступник директора з
навчальної роботи

Володимир РЕВА

Завідувач відділення

Тамара КУШНІРЕНКО

Голови циклових комісій:
спеціальності

«Лісове господарство»

Олександр КОВАЛЬЧУК

спеціальності

«Садово-паркове господарство»

Єлізавета ГРИБОВИЧ